

En més d'una vegada hem dit.
En més d'una vegada hem dit.
Les dretes individuals són
insuperables. Segueix
la moralitat.
Legislar la Llibertat bé
potestat de garantir, es
cometre atenció contra ella.
La Llibertat propiament dita
abona comença la Llibertat
ajena. En llibre, donchs, el
individu for tot lo que no
prejudica a un altre.
La resignació que produeix
les religions no es més que
la fórmula del cegany ob
que's pretén perpetuar la in-
justícia social en lo món.
Las religions són causes
d'abhorros que viuen de la
catifa d'admetre capítals en
la terra, assegurant pagar
escusats interessos al cel.

La salut del poble
es la suprema llei

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA es lo periòdic que 's publica en idioma català
més avansat en ideas polítiques, religioses y d' economia social.

LA TRAMONTANA
defensa lo principi liber-
tari més avansat, i com
consequència de cap mena
La TRAMONTANA es con-
fessiona de totas las re-
ligions, perquè totas son
igualment delictives y de-
pressives para la dignitat y
la inteligencia humana.
La TRAMONTANA no possem
defensa sempre al més ad-
vansat contra 'l més neces-
sari, y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi 'l modo de
ser del productor, evap
vexitat al capitalisme.
La TRAMONTANA no està
afiliada a cap partit, servint
los interessos generals de la
llibertat sense comprometre
ni preocupacions de secta.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 3
Las inscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.º: BARCELONA

Per la paga s' admeten librerias del Giro Móvil, lletres de fidei sobre
y sellos de 15 céntims. No s' admeten librerias especials de periódicos

PREUS DE VENTA

Número solt, 5 céntims.—Jo exemplars, 1 pta.
Surte a llum puntualment cada diumenge

LOS MARTIRS DE CHICAGO

Som al dia 11 de Novembre
de 1887. En un pati interior de
la presó de Chicago s' aixeca un
empostissat repugnant demunt
del qual balandrijan quatre fune-
rarias cordas en las que altres
tants homes tenen d' anarhi a
deixar la vida en la flor de sa
joventut. ¿Qué pot haver succe-
hit pera que tant horrosos acte
puga consumarse en nom de la
lleí, que té de representar lo be
de tothom? ¡Ay! que en tots los
temps y en todas las edats s' han
comés horribles infamias a la
tenebrosa sombra de prostituida
lleí, y la lliure América y la re-
publicana Chicago no podia ser
menos que la despòtica Europa
y la clerical Espanya.

Los proletaris del estat d' Illi-
nois en la república federal dels
Estats-Units d' América pretin-
gueren que la jornada màxima
de treball fos de vuyt horas. Pe-
ra obtindre tal millora se decla-
raren en huelga un 4.º de Maig:
lo del any 1886. En la lluvia
del capital contra 'l treball, l' Es-
tat, l' autoritarisme, no cal dir
que 's posá de part del primer,
que may ha sigut ni podrà ser
altra que aquesta sa pregonada
irrisoria neutralitat. Mes la
causa del treball tenis defensors
tan entusiastas, y inteligents y
energics com Spies, Parsons,
Engel, Fischer, Ling, Schwab,
Fielden, Neebe y altres, que aconsel-
laván en públicas reunions la
resistencia a tota costa a las ava-
salladoras influencias del ca-
pital.

Y arribá un moment de lluy-
ta. Una columna de policia,
aquestos mercenaris incons-
cients del be y del mal, segons
los manes, ataca una plassa ocu-
pada per huelguistas. Tant bon
punt la avalansa dels que ves-
teixen l' uniforme del esclau, que
es la mortalla de la humana di-
gnitat, causa las primeras victi-
mas entre 'ls que aspiran a sa
emancipació, cau y esclata una
bomba entre las filas dels mercenaris, que 'n
tira tres rengleras a terra y priva a molts d' ells
de que pugan perpetuar en fer de butxins de sos
germans. La burguesia s' esgarria d' acte de tan
heroica resistencia, degut segurament a algun
individu que potser pagá ell lo primer son

heroisme, y vol l' estermini, l' escarment. la
venjança, no contra l' autor ignorat del acte,
sino contra 'ls apòstols de la nova idea que tals
heroicitats inspira. Y Parsons, Engel, Fischer,
Spies, Ling, Fielden, Schwab y Neebe foren
acusats... de qué de predicar la resistencia. Y

en ells se condemná a mort la
idea de resistencia als privile-
giats, valentse d' un jurat bur-
ges, que era, donchs, part en
causa y jutje a la vegada, y de
unas autoritats tan mercenarias
de la burguesia com los mateixos
polissos que atacaren la plassa
en que esclatá la bomba.

Ja están condemnats a mort.
Fielden y Schwab, indultats de
aquesta pena, son destinats a
preseri ab Neebe, que demana
caser penjat ab sos companys,
malehit a qui no 'l deixen ser un
mártir de sas ideas. Ling no vol
«donar a guanyar res al butxi»,
y s' executa ell mateix calante
un cartuto de dinamita a la
boca, en quina actiue se 'l pot
contemplar en lo primer lloch
de la part alta de la lamina de
aquesta plana. Y Engel, Spies,
Fischer y Parsons caminan or-
gulosos y ab majestats estoica
cap al suplici, ab l' escarceller al
costat y vestint ja la túnica dels
condemnat a mort. Contem-
plem en aquesta lamina com,
veient dignitat en sa tranquilla
cara, se dirigeixen ab pas segur
cap a la immortalitat. Ja pujen
los grahons del empostissat fatal;
mentres lo butxi 's tapa la
cara y la coloca al coll l' instru-
ment del assassinat jurídic que
va a perpetrarse, un policia detid
a Nina Van Zandt, muiler de
Spies, que vol comunicare per
darrera vegada ab los senten-
ciats. En aquest moment, tal
com está 'l dibuix de nostra lá-
mina, se senten las veus dels
mártirs fent gala de sas ideas en
aquell suprem instant, y quan
lo butxi toca la molla para fer
caure l' empostissat que té de
fer quedar los cosos suspesos
de la homicida corda, un crit
unánim de ¡Hoc die Anarchiel
[visca la anarquia!] ressona per
aquells espays ab fatídicas veus
que trenca la agonía y va reper-
cutint pel mon de poble en po-
ble y de cor en cor de tots los
oprimits que desitjan abatre la tiranía capita-
lista y autoritaria que 's envileix y 's explota,
y dona al proletariat universal per bandera
negra de la aspiració de las vuyt horas per jo-
rnada màxima de treball los noms, ja gloriosos,
dels que scaben de morir en ignominiosa forca.

LOS PARTITS SOCIALISTAS ESPANYOLS

LOS QUE CONVIENEN

Coneguts ja 'ls partits socialistes que tenen rahó de ser, y trobentnos ab que avuy per avuy a Espanya tan sols lo partit anarquista-colectivista obheixi a necessitats poderosament sentidas a la vegada que está basat en idees perfectament determinadas, convé, fícanotes més que en cap interés de partit en los interessos generals de la classe obrera, anar a veure si pot bastar a las necessitats y si convé als interessos del treball y del progrés que existeixi en perfecta lògica aquest sol partit socialista.

Sent indubiable que 'l pas de la humanitat desde las tenebras del absolutisme que passà fins al resplandor del sol de la llibertat que tot just apunta, no ha pogut ferse sino per una serie de evolucions, transaccions y revolucions que han abarcat los siglos que van de la Edad Mitjana als temps actuals, es també segur que lo molt, lo moltíssim que falta encara que recorre en aquest sentit pera trobarnos en lo grau de civilització que implica 'l estar emancipat lo treball y 'l treballador, no será cosa d'una alenada ni d'una sola d'aquestes tempestats anomenadas revolucions, que per he de 'l oprimit y obhínt a la eterna llei del progrés, venen de tant en tant a desinfectar la atmósfera de la vida social dels miasmas de tiranía que la infestan.

Ja sabem que 'l progrés com més avansa molt més depressa camina, fent com pedra depressa d'una altura que a mida que descendeix cap a terra sumentos en velocitat fent sentir molt més son pes, mes també sabem que 'l avens no se opera a salts ni a brincons, sino a pas, continuat si, pero may més acclerada de lo que permet lo arás relatiu de las societats en que s'efectúa, y aixó fa que la implantació del anarquisme se vegi encara lluny, per més que aquesta distancia representi sols un moment en la vida de la humanitat.

La creusa de las idees anarquistas atacant tots los interessos existents creats a la sombra d'antiquíssims privilegis, la mateixa grandiositat de uns principis que proclaman la desaparició de totas las instituciones actuals, son obstaclos imponderables a que 'l vulgo, com se sol dir, la generalitat, dirém millor, puga empaparse fàcilment d'aquestes idees y puga acceptarlas ab ple coneixement de causa, ùnic camí que porta a la ferma convicció que fa neixre apòtosis y produheix héroes, condicions sens las quals cap nova idea pot obrirse pas en lo penós calvari de la oposició a totas las preocupacions encarnadas en las costums y de la guerra a tots los interessos juncionats per lo transcurir del temps.

Es indispensable, donchs, una palanca, un gròbu, un punt d'apoye pera passar del vell món del privilegi, de la usura, del egoisme, de la autoritat, al nou món de la igualtat, de la germanor, del altruisme, de la anarquia, últim gròbu de la filosofia liberal avuy coneguda. Molts y molts poden ser, y efectivament son, los individuos de tendencias avanzadas y progressivas que no s'trobin be en los motllos de la societat actual y que tampoch pagan ni vulgan acceptar las idees anarquistas. Ells, donchs, obhínt a necessitats imperiosament sentidas, tenen de condensar idees perfectament determinadas que sigan aquest gròbu, aquesta palanca, indispensable pera passar del vell al nou món.

Y ja tenim aquí probada la necessitat de la existencia d'un partit socialista que no sia anarquista, a fi y efecte de millor empenye als que se quedarían resagats en lo camí del progrés.

Estím segura de que alguns anarquistas se estranyarán de lo que dihém, trobant tal vegada impropedient que un partidari d'aquestes idees defensí la constitució d'un partit socialista que no scrypti sos ideals. A aixó constatarem que nosaltres no mirém may la qüestió económica baix lo punt de vista de las convencions d'un partit determinat, sino dels interessos generals de la classe obrera y de las convencions també generals del progrés y de la civilització. Per aixó es que, podrém, si s'vol, anar equivocats, pero supodíem nootres actes com nootras idees a lo que 'ns dicta la intelli-

gencia y la rahó després del desapassionat estudi y atenta observació de las qüestions, sempre baix lo punt de vista general, y d'aquí no surtim costi lo que costi y pesi a qui pesi, y de aquestes observacions y d'aquestes estudis no havém tret la íntima convicció de la conveniencia de la constitució d'un partit socialista no anarquista, ab idees propias, perfectament determinadas y basadas en motllos verament socialistas, que respongui a las necessitats sentidas d'emancipar lo treball y 'l treballador, y que precisament vindría a aplanar lo camí al adveniment del anarquisme, quan la anarquia pogués ésser implantada com a sistema orgánic de la societat, ùnica manra de poguer passar de la teoria a la práctica.

Y es tan ferma nostra convicció en lo que scabem de dir, que hns tenim la pretensió (que alguns potser creguin petulancia, pero que no té sense cuydado) de creure que tots los partidaris de la emancipació del quart estat que pugan, s'apigan y vulgan llegir y meditar nootras rahons sens apassionament ni prejudicis de cap mena, acabarán també per pensar com nosaltres en aquest punt concret de la qüestió que venim debatint.

Abans que tot, precisa fer constar que no s'tracta per cap concepte de la constitució d'un partit anti-anarquista, sino senzillament d'un partit extra-anarquista, ó sia, dit en termes més comuns, no tindría de ser lo partit de que s'tracta contrari al anarquista, sino tan sols separat, fora d'ell en sos actes com a tal partit, y estrechament unit ab ell en las qüestions generals de treball com práctica de la solidaritat, resistencia al capital, relacions, etc., etc., com demostrarem oportunament abans d'acabar aquestos estudis.

De las idees y procediments que tindria de sustentar aquest partit, que en nostre concepte tindria d'ésser socialista per l'Estat y autoritari, pero altament revolucionari, nos ocuparem en altre article, lo que seguirà a aquest, en lo qual tractarem de lo que tindria de ser los partits socialistas espanyols.

Poden convenir als interessos de la classe obrera militant altres partits que 'ls dos que detém mencionats? Resoltament no. Aquestes fraccionetas que s'diuhén socialistas y no son més que republicanas, y no están sostingudas més que per alguna nulitat que preté nominal jefatura, que tornin a las llars de la república si no han perdut encara la fe en la política, ó, si ja han perdut la fe en ella, que se sumin en un dels dos partits socialistas que tindrian plena rahó de ser. Ja havém dit que socialisme significa sistema social basat en la asociació general y universal, y de consegüent lo partit que no basi sas idees en aquesta condició ni es ni pot dirse socialista.

Aquestas fracciones sense idees, sense coneixements, sense res que encengui 'l foc del entusiasme, no son més que parásits del proselitisme socialista, procurant fer tan sols com «lo gos del hortolá, que ni lladra ni deixa lladrar.»

Sietes y Novembre de 1891.

Desllanagat Director: Dices enredoraj passé un fet entre 'l rector y una familia de devots, que n'hi ha pers Hogarhi rosaria, missals, bolets, vull dir bonets y altres coses per 'l teít.

Es lo cas que certa familia l'any passat va tindre la desgracia de perdre son pare, y com que debien tenir per que 'l tindrén a casa Pere Butero, que segons sent a dir en dita casa se fan molts mala traces, porque fins los cremen de viu en viu (com en lo temps de la inquisició, van pensar de dir misses pera salvar la seva ànima.

Van anar a la rectoria per lo permís y 'l rector obrí com debia per be... (potser per lo difunt) (potser per ans devot) ca, home, ca; per he de la seva botzaca. Los hi va dir que marxaraj, que aixó de misses no li convenia, porque ell pochos trufos portaria a la jugada, que fessin funeral y que sillovers... fínc començaré opat. Pero com la idea dels devots no era igual a la del rector li van dir que funeral no.

Hi tornen a anar y 'l rector... jo seguigué allá ahont era. Varen trobar los vicaris y aqueos los hi van dir que allá no podien dir res sobre aixó, porque 'l rector era fora.

Indignada aquella familia agafá paper y ploma y feu inserir un remite en El Eco de Siglo, dihent lo que va pensar. Y aquí s'acabá la funció del rector y son devot. M'han dit que 'l novener de los ànimas comblore un marcat de Calif per la sangra que venia moure lo canalla ab lo cant de

A las ánimas viv... que 'n tridas peix al calin.

En fi, que molts van sortirse satisfets per lo gatsse que varen sentir. Disposi d'aquest condemnat

CUL D'ALLA

REVISTA DEL MES D'OCTUBRE

Si en la variació está 'l gust, l'Octubre no admet cap queixa, per poch variat onaga. 'l Setze: ferti joficita se molt just. Calif y fret, tot a la una ha fet d'un dia per l'altre, no s'ha deixat pes abrate per probar millors fortunes. Mica a la, esclatós de recansa, sens cap mica de recansa, ha fet caure la balansa envera en cantó del fret. Ara, donchs, ja podrém dir: — Trepia capes, sobretonos y d'atribugos busquiu modos; ja tenim lo fret aquí.

Lo general Boucanger, lo clixos general que posá son nom tan alt com més no podia ser, va donar l'adeu al mon despendínt a la francosa, com aqueil que noia pressa y fugir 'l corrupcion.

Al peu de la sepultura de la dona que estimava, quan menos ningú hi pensava, un recobrar va llorar romànticament sa historia: general anató de gloria lo suicidi fou son fi.

Per tot arreu la remó de tal mort ha tingut crit, y per tot s'ha discutit al distinta variació

Altre volta al Bonancós ha conregut altre cas, més aquest cop lo fracás no ha tingut tan interés. Mitj mabó a no 'l centinella van dirre d' un tret ab tanta seguritat que ab un poch més l'atropella.

Lo centinella al moment giró 'l cap, apunta, tira, però 'l tiro, la gent mira, y l'arma, com se comentant un bon sich de confusió: se buca molt, y re 'l trobe, y com lo temps tot ho adoba... passa temps y... s'acabó.

Durant lo mes s'han obert molts teatros, y estrenat obres de poch resultat.

La que ha tingut més cert es L'Agulla, drama que Pelay Hris deixá al morir, y del qual se n'pot ben dir que a Romea 'l fan molt bé.

Tot lo demás, mala sort ha tingut: més endavant veurém lo que 'ns donarán; veurém si arribará a port.

Com de teatros parlem, apunxi aquí se necessari la mort d'un cas emprassari emprassari fias l'extrém, emprassari original, actu, y a tot desadit: molt conegut a Madrid: D. Felipe Duxacat.

Homes, que, segons se diu, ere pródich, molt tractable, y d'una sort evitable: hns sa historia hi ha qui acríta.

L'Octubre, mes ja de si m'endoneo y fastigat, ha volgut el dar 'l adios d'altá bones noceres per 'ladi.

Donant l'Eryga a barresons ha passat dias y dias: dia del port grans averias ha causat: embarcacions, canóteras, boya, topus, ballas, ancoras, cadenas, hi destrouat sensa penes de las onades los focos per tot arreu feyan mal, probent així negre sorc que nos val nostre gran part al desorat d'un tempestat.

Nostre port no valdrá res confonera, lo atle ho crech: men en canch, reconach que costó molts, molts milés.

En podrà aquí punt un gloriós
 (es forca del moment)
 me 'n veig, que espantosa molt
 per anà i veure 'l Temorió.

L. L. MALÀ

Torna a rememorar la qüestió de la agregació dels pobles veïns a Barcelona, però que ara anuncian que 's farà ab més campanilles de las intencions fins ara, ó sia per medi d' una llei en Corta.

¡Ah! ¡eh! ¡eh! ¡eh! ¡eh! Si la agregació la voten las Corts ja poden quedar ben tranquils los pobles agregats.

Se 's farà l'honor de no penjarlos de qual-sevol modo y ab una corda d'espant que 's podrà fer mal al coll, sino ab una corda de seda y ab totes las regles del art. (¿Qué més volen?)

Ab aixó y una pujada de contribucions que los esconyli, podrán quedar ben tranquils.

Aixó de que tot un ministre se concertí públicament pera cometre un delicte, casi es cosa capás de fer engarrifar á qual-sevol encopstat membre de la classe de la gent d'ordre.

Y no obstant, tota Espanya sab que 'l general Beranger, sent ministre, concertá la setmana passada un desafío ab lo director de *El Resumen*, diari madrileny, y 'l desafío 'l castiga com a delicte 'l article 440 del Códic Penal, que diu:

«El que matare en duelo á su adversario, será castigado con la pena de prisión mayor.

«Si le causare las lesiones señaladas en el n.º 1.º del art. 431 (guardar íntegridad, impotencia ó ceguera), con la de prisión correccional en sus grados medio y máximo.

«En cualquiera otro caso se impondrá á los combatientes la pena de arresto mayor, AUNQUE NO RESULTEN LESIONES.»

De modo, que haventse realitat lo desafío lo divendrés de la setmana passada, lo general Beranger y 'l director de *El Resumen*, segons la llei, han incorregut en la pena d'arrest major. ¡Hi ha algú que cregui que la llei se cumplir en aquest cas?

Pero encara hi ha més.

Lo Sr. Cánovas, lo mateix jefe del govern, també ha faltat obertament á la llei en aquest cas. Ell obligá, diuhem, á fer dimissió de ministre al general Beranger pera poder anar á desafiarse, pero..... escoltin lo que diu la ciutadana llei:

«Art. 439. La autoridad que tuviere noticia de estarse concertando un duelo, procederá á la detención del provocador y á la del retado, si este hubiese aceptado el desafío, y no los pondrá en libertad hasta que den palabra de honor de desistirse de su propósito.»

Lo Sr. Cánovas sabia que s'estava concertant lo desafío y no va fer lo que diu la llei? donchs es ben net que va faltarlhi, sabent que hi faltava.

Y si á la llei hi falta qual-sevol fill de vehi, garrotada seca, pero hi faltan un parell de ministres, y.....

Deixemnos de legalitat, que encara qui rebria seria jo.....

Per medi d' una nova denuncia.

Quan hi havia l'imperi al Brasil lo poble no la ballava gens grassa que diguem, pero d'ensá que hi ha la república que no se li presenta pas la perspectiva de ballarla menos magre.

Fonsarce, lo general *libertador*, ha clavat un cop d'Estat á lo Pavia, si se sembla que sense portar *mantellina*, y ha dissolt las Corts y s'ha proclamat dictador.

Aquesta gent que vol fer la felicitat dels pobles emolant lo sabre, me fa molta gracia.

Sols los fa falta la reciprocitat: que 'l poble 's agrabiexi l'interés... despenjant lo trabuch.

(Santa Inocència)

Una comissió de burgesots grassos de la Junta del Circul Mercantil de Madrid han anat á trobar lo Sr. Cánovas pera demanarlhi que se obligués al Banc d'Espanya á cumplir la llei sobre la circulació de bitllets y las existencias d'or y plata que té de tenir pera garantia de la circulació del paper.

Pero senyors papanats de las pessetas: ¡ahont

s'ha vist may á Espanya que á una entitat tan poderosa com aquest Banc se 'l obligui á cumplir cap llei?

(No compleixen gaires vots, y no arriben ni á la pentecostilla metálica del Banc?)

Los fondos públics aquestos dies han anat fent una baixa de mil diables, fins al extrem de posar en grans apretaduras á molts dels especuladors de bolsa y altres negocis amarrats per aquest estil.

Vetaquí una qüestió que 'm té del tot tranquil. Y no ten sois á mi sino á tots los treballadors. A nosaltres los fondos ja no 'ns poden baixar. Precisament porque ja sempre 's tenim massa fondos.

A Berlin s'han suicidat los banquers germans Sommerfeld, per haverse tingut de declarar en quebra á consecuencia de las baixas de alguns valors en los quals ells interessavan á 'l'sta.

Tota la càrria de banquers més ó menos milionaris que 's troban perfectament en lo present ordre social del privilegi y la usura, poden mirarse en lo mirall dels germans Sommerfeld, que per cert no son los únics ni los últims, pera anatematizar las ideas socialistas que farien impossibles tota classe de miserias que poguessen portar al suicidi per qüestions de interessos.

Lo real decret admetent la dimissió al ministre de Marina que tenia de desafiarse, deya:

«En nombre de mi augusto hijo el rey don Alfonso XIII, y como regente del reino,

Vengo en admitir la dimisión del cargo de ministro de Marina, que por motivos de salud me ha sido presentada por D. José María de Beránger y Ruiz de Apodaca, etc., etc.»

Y vetaquí que com los tals *motivos de salud* eran una camándula, resulta que 's ministres responsables han embullat al trono, han enganay á la real persona que exerceix la primera y la suprema magistratura de la nació espavola.

¡Y luego que 'ns vinguin ab lo cataplasma del amor á la patria!

Com si diguessim: Paraula de rey..... por motivos de salud.

Tres dias després del ex-ministre de Marina, se desafiava també á la vila del os lo director de *El Clamor* y un redactor del *Diario de Madrid*.

Es que 'l mal exemple, donat de certes alturas, es més vist.

Y venen ganas d'imitarlo als que 's volen enlayrar.

Una colla de marinos se deya que 's disposaven á desafiarse als periodistas que havian atacat al ministre del ram.

Lo que dich: efectos del mal exemple quan ve de dalt.

Pero veniame aquí, gata... de mar: desfarían cap dels arguments estampats contra 'l ministre tots los desafios del mon! es á cops de sabre ó á tiros com se té de probar que en un escrit no hi ha rahó?

A Cartagena s'acaban de fer las probaturas d'un nou barco de guerra espavol, lo *Temerario*, y segons noticias lo peit ha resultat rana, no reunint lo barco probat cap ó casi cap de las condicions que tenia de reunir.

A veure ara si vindrán d'aquesta seta nous desafios de marinos ab los periodistas que donguin la noticia.

(Voldrán d'aquesta manera reconstruir la esquadra)

Contra gustos no hi ha disputas.

L'orgue del jefe del partit obrer nos dedica un sueto respecte á lo que nosaltres afirmarem d'haver sigut expulsat pels jefes del socialisme alemany l'element avansat del congrés d'Erfurt, y 'ns diu que havent aquells individus sigut expulsats del citat Congrés per calumniadors del Comitè Executiu, ja sab per que 's diuhem avansats los anarquistas.

(Aassy que pitillo es *El Socialista*! No es mais la pedrada que 'ns ha tirat fentnos saber que l'element jove del Congrés d'Erfurt fou expulsat per calumniador dels jefes. ¡Igual

exactament que 's delingats espavols al Congrés de Brussel! Ten son una calumniador! Nada menys que diuhem reaccionaris ab jefes y 's acusen d'exercir sobret anarquismos. ¡No es aixó una calumnia que morirà lo pas de totes las expulsions y excomunicacions dels partits enjefats... encor que no sia més que pura prober la rahó ab que 's expulsats jutjan als jefes?

Per altra part, no tinga per *El Socialista* de que oblidem que 's anarquistas, no ab abundancia, pero si sobradament, expulsaren á alguns de sas fills. ¡Com que recordem que 'l jefe del partit obrer fou un d'ells!

Pero en tant que 's antics expulsadors han reconegut son erro y 'l han esmentat, los jefes socialistas s'agarran á tal extrem pitior que papas infalibles.

Y es que fins en aquestes desgraciadas qüestions tenen que demostrar son error.

Y com més pretenen negar son despotisme més 's exercixen.

La adulescència pels governants acaba d'arribar en la líbre república dels Estats Units á son grau máxim.

Un periódich de Nova York ha fet un comenten regalant un magnífic rellotje d'or... (no dirán per qué donchs pel qui trobi 'l nom més bonich pera posar á una filla que va tenir l'ex-president d'aquella república Mr. Cleveland.

Podrá ser aixó si 's vol, y no ho nego, un motiu de fer soroll y poscar subscripcions en aquella terra clásica del bombo y del anuci, pero també resulta d'un rastreisme á probe de bomba, y d'un gust sobradament estragat per las ganas de fer qüartos.

La societat del ram de Ebanistería *La Activa*, instalada en lo carrer de Ponent, n.º 54, convenceria, d'aquests ciutats, nos demana fem públic que, desitjant entrar en relació ab totes las societats d'Espanya d'ebanistas, fusters, cadi-rayres, escultores, tapiceros, torneros, constructores de pianos, de carros, de cotxes, etc., etc., ha dirigit circulars á las direcciones que coneix, y suplica d'ellas prompte resposta tant com rebre las direcciones de totes las demás societats obreras mencionadas á las que no s'hagi encara dirigit, pera ferho y posarse d'acort per la defensa de sos comuns interessos lo més prompte possible.

La Circul Obrer de Sans, en organizació, donará demá dissapte una vetllada en lo local del Centre Democrátich (s) Ayguadé, carrer del Nort, n.º 60, qual Centre ha concedit gratuítament lo dit local, commemorant la fetxa dels Mártirs de Chicago, en quin acte hi podrán part les revolucionarias Clararunt y Manyé y los companys Torrents, Montseny y lo director d'aquest periódich J. Llanas.

En lo Centre Instructiu de Pelayres establert en lo carrer de Jaume Giralt, n.º 35, d'aquesta ciutat, també se celebrará lo próxim diumenge á las 9 de la nit una vetllada necrológica en honor als mártirs de Chicago.

A Reus, Sabadell, Tarrasa, Manresa é inhiat de poblacions grans y petites, s'han celebrat 6 's preparan estes encaminats á recordar la infamia que cometé la burgesia dels Estats Units lo dia 11 de Novembre de 1857.

Notabilissim, superant á tota ponderació, fou lo meeting anarquista celebrat lo darrer dimecres, 11 de Novembre, en lo Teatru Guyyerre d'aquest ciutat, en conmemoració del 4.º aniversari de la mort dels Mártirs de Chicago.

Prenqueren part en ell los companys Pallierca, que presidia, Vives y Sever com á secretaris, y feren us de la paraula Esteve, Abuyá, Teresa Clararunt, Torrents, Llanas y Molanests, italiá aquest últim, emigrat á Londres y vingut expressament á Barcelona pera pandre part en aquest acte.

La concurrència omplia localitat, escalas del públic, passadissos, orquestra, taules y tot abont hi havia un pam de terreno, uníunen encara d'entornar més de 2.000 personas, que los fou materialment impossible poder ni entrar en lo saló del espayó teatru, que donde las taules presentava 'l cop de vista d'un mar de

copa que 's ballugava, vibrant a impuls de les idees defensades pels oradors, y aplaudia entusiasmatament allò que més li agradava, manifestant aixís sa conformitat ab tots y cada un dels que feren us de la paraula.

Al final del meeting lo company Esteve feu al auditori una petició de recursos pera enviar una comissió de propaganda de les idees anarquistas pels punts d' Espanya abont encara no son conegudes, y 's recaudaren en variass safes posades a las portas del teatro 144 pessetas y 94 céntims.

Actes com lo del dimecres demostran lo que pot y val la classe obrera de Barcelona.

ESPECTACLES
 Lluçó.—Lo dia de la inauguració 's trobava ple de gom a gom: palcos, butacas, públich, tot ple de gent avida de saborejar las bellasas del *Tannhäuser*. La música de la obra totomh sat que val, aixís com totomh sabia que la Ariel descomparava son paper, sino de una manera magisteral, bastant susceptible, y ab tot no va ésser tant aplaudida com se mereixia. Si, canvi, se veys que 'l públich se las altures li tenia tristia per lo be que ho feya; lo bariton (que crech que 's dia Hugenthal) cantá bastant be la part que li corresponia en la gran partitura de Wagner. La orquesta be; dels coros, lo d' homes regular y 'l de dones mal. L'aparató escènich molt lluny de lo que ha d' ésser.

Y fins la próxima que parlarém de la hermosa Geraldina y dels The Leopold's.

—LEOPOLDA—

LA NAU Y LA ONA

FAULTA

Aixís volera nau a la ona deya, gossent ferns d' aquesa gran caçalot.
 —Després de una poca humil no restas, manxa que lo nau a el seu de ferro, s'arriscas com joguina de ma arbitri y de medi tan sols al timonyer que, ho 's gasta cantant, comada 's popa pera portar-me lluny d' aquesas terras y desperar-me en altres territoris.
 Tu bellas 'm sorprén, una humillada, sent tan gran l' extensió de la mar brava que la dominació sia tan poca, mentre jo que so sola petit volumen siga ma forma, en domenyar, i amena.
 —M' ha causat lo que has dit, baixat, recançat— respondit al moment, pica, l' onna.
 —Insegura tan sola per la superbia lo teu poder no has vist que era fútil; sino contista, nau; i alstristria; si no tinguesses la aygua que 's sostenta—

Tampoch no saben veure 's poderoses, encagats per lo betli que se enlliberen, si los manesterosos no existien ique de puntas servissien a la vida y se sol insensible de rigidesa se van acumulant com grans de sorra) tampoch los potents existirian, com lo baixat sena la aygua que 's sostenta.

CARLOS SALABÉ.

Las setmana passada publicarem un suëto referintnos al tancament d' una escola laica sots l'inguda per la societat La *Fraternitat* de la Barceloneta, y 'l diumenje passat rebarem la visita de dos individus que 'ns digueren ser membres de la Junta de dita societat y 'ns feren saber que s' havia donat la citada Junta per agruada.

Los contestarem que nostra intenció no era altra que oscurar que una societat que 's dia *atnada* plegui las escolas que precisament son mostra d' avens, y 's oferim les nostras matexas columnas pera rectificar ó contradir lo que tinguessen per convenient, contestantnos ocupavon la oferta.

Y 'l dimecres deixarem una contesta en nostra reducció, contesta que porta las firmas de vuyt individus com d' particulars, y aquí de lo que 's tracta en de la corporació La *Fraternitat* y de sa Junta Directiva.

Ab aixó, autorisn ab lo sello y firmas degu-

das de la societat esmentada lo tal document, y s'insertarà desseguida... y no li falsarà contestes.

Una farsa indigna, com totlo seu, están representant los *idems* vaporosos a Manresa, abont intenteren repetir lo del carrer de Ponent y 's sorri 'l tret per la culpa perque, com los gallegos del qüento, iban solas dos valents vaporosos contra un obrer del partit socialista, y no tenian carta blanca de Governació ni tres de la secreta y quatre donas que 's ajudassin com quan s' atreviren a agrair al Director d' aquest periódich *estant malalt*.

Y El *Obrero* 's 'l hipócrita clamant contra las agresions... ¡ Miserables! ¿Que la *La Guerra Social* que no 's desencadena contra aquesta gentussa?

Las carcas de Gracia celebraren la setmana passada lo dia de Sant Carlos *Burroes* ab una motxiganga mística al mati a la iglesia de San Joseph y una tiberi positiu a la tarde en lo Circol Tradicionalista.

Com tractavon de celebrar lo sant del seu rey recordant sa religiositat y sos actes de banditaje, al mati se pegaren cops de puny al pit fent 'l hipócrita y a la tarde se dedicaren a esmoliar los punyals presentantse tal com son: llops famolenchs de carn de lliberal.

Los cris de *¡viva!* 'l rey! referintse al de las húngaras y bayarinas foren re al costat de la set de sanch humana que respiraren sas paraulas, fins al extrém de que un senyor d' aquells absolutistas, aprenent de tigre, va esciarn en un rapie de salvaje entusiasme «que 's tenia de passejar la bandera de Deu, Patria y Rey per la capital d' Espanya, encara que pera lograrlo hi hagués necessitat de fer baixar ab sancs las corrents del Ebro, del Segre y del Manzanares».

¡Bon abeurador voldrian los carcas! Afartunadament per la civilisació, las feras ja restan acorraladas no més que en los punts més salvajes dels deserts... y en alguns reconos foscos de las iglesias y de corporacions carcundas.

Un escarbat negre que a Premiá de Mar está encarrugat del discurs en lo noveneri de las animas de cantí d' aquella població, lo diumenje passat tingué la reconagradissima barra desasegurat que las degraçats de Consuegra las havia directament enviat Deu a quell poble perque hi havia allí molts protestants, dels quals la major part moriren negats y cremen ja en l' infern.

Però en quin grau de cultura considerarán aquestos sacerdots a sos oyents, quan s' atrevixen a espetarioss tals barbaritats?

¡Ay! Es que la cultura entre aquesta gent está a la altura de *tal para cual* entre 's, que escoltan y 's que predicen.

A Cabriels los ha comperegut lo *denque* en forma de missió catòlica, que tinch por que si no 's treubren aviat, la peste de demunt farà estragos entre aquella bona gent.

Cada barbaritat que ensartan contra 's periódichs avansats que 's treubren los draps al sol y a favor de la inquisició que voldrian veure restablerta, canta 'l misteri.

Un pagés deya l' altre dia sortint de cala missa de Cabriels:

—Si aquest dimoni de gent arriban a venir abans de que haguessen collit los rahims, estich ben segur de que aquest any no hauriam fet ni una gota de vi. ¡Com que tot lo que diuben fa més mal que una pedregada!

Ara digutuli tonto al tal pagés catòlich, apotòlich....

Y conezedor dels romanos.

Van sortint alguns anunciants que están de broma.

Fa poch dies una casa demanava en llettras grossas *Aprendices para disecar*. ¡ Pobres noya, volerlos disecar ja tan joves!

Y aquesta mateixa setmana varios diaris portan l' anunci d' un que 's dia *negociant*, que demana que li deixin cinch mil duros «reembolsables en llettras giradas contra 'l cel y pagaderas en la eternitat».

No tuá mal lo plasso que diguém. Es lo mateix, a poca diferéncia, que se senyala a las animas pera cobrar los beneficis de las misses que aquí 's diuben per son be.

Sois fatts saber una cosa. Si en aquesta qüentó d' animas serán tan animals los que tinen diners pera deixar com los que fan dir misses per sos difunts.

CANTARS

Més d' un cop diris lo los danyos que las donas causan, y no ho volis fer, perque penses que tinch mare y tinch germanes.

Si te no tinguesses mare y la dona 's revessos, podríam viure felissos... si no 's fetsessen diners.

J. Usson.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 3 3 4 5 6 7 8 Poble catalí.
- 9 2 1 0 3 7 id. id.
- 6 7 1 2 3 Carrer de Barcelona.
- 7 1 0 3 8 Poble catalí.
- 1 2 7 Animal.
- 1 2 3 Prenda de militar.
- 1 2 Nota musical.
- 3 Consonant.

CORNET BARBERA Y CAROL

ROMBO

Omplir los pichs ab lletras de manera que llegides vertical y horizontalment, digan: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª, pagé; 3.ª, sobrenom de cepellí; 4.ª, part del cos humà; 5.ª, consonant.

REVENTA BÀLTIC.

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL ÚLTIMO PASADY

MUDARRA.—Molta. Mohó.
 TARS DE SILARAK.—So-ta-de. Te-rra-osa. No-ssu-ri.

CORRESPONDENCIA

S' insertarà algo a l' Almanach de lo soviet ab los noms següents: Lúbel.—J. Alabern.—D. Bertrina.—A. Pallés.—Pep de la Arrendataria.—Eudalt Sala.—J. Mir B.—Mayer.—Aquel de Vilanova.—Rengifo.—A. Campa C.—J. B. B. (servissis passar per aquesta redacció).—Amades.—M. Gardó.—L. Milla.—Abel.—F. Finesnova V.—F. Gironda.—Espanca-bista, l' occidit.—M. Solé.—Mr. Eugon.—Met Guixira.—M. Bonapasta.—Pepet Simplich.—J. T. P.—Josep Via.—Julio Jener.

Los que no s' anomenen, es que no 'ns serviss res de lo que han soviet per l' Almanach. De lo acceptat per aquest que no hi càpiga, antra luego al periódich.

¡ARA! ¡ARA! ¡ARA!

Almanach de La Tramontana

per l' any 1892

CALENDARI CIVIL

Poiser que la setmana entrant juga ja veure la llum pública aquest *Almanach*, que no voldem alabar lo perquè ja es vell aixó d' alabar cadascú lo seu, sino que 'ns contentem ab dir: *notres llegidors jutjardn de si ningú, per un rei, dona cosa que arribi a la sola de la sabata del nostre Almanach*.

Lo Calendari civil, haventhi a cada dia del any un nom d' home y un de dona a propòsit pera posar a las criaturas que no se 's volga remullar la clepsa ab l' aygua del bacallá de la fe, cromos en la cuberta, portada preciosa y un resum de la Espanya en 1891, traballs literaris, festius y vermells de tota mena, escrit per lo bo y millor de cada casa de la gent descamisada, é ilustrat per una colla de notabilissims artistas que tampoch pecan de milionaris; tot aixó y algo més se trobará en nostre *Almanach*, y 'l públich jutjard.

Repetim als corresponsals la necessitat de fixar prompte son pedido los quins lo vulgan aliter del número ordinari d' exemplars que prengui del periódich.

Lo preu será **UN RALET** com sempre.

Y 's farà també la acostumada rebaixa del 25 per 100 a corresponsals y venedors.